

M a j

DOGADAJI OPŠTEG KARAKTERA

1. maj — Vrhovni komandant JA maršal Jugoslavije Josip Broz Tito pohvalio jedinice 4. armije i 7. i 9. korpusa JA koje su posle višednevnih ogorčenih borbi protiv jakih nemačkih snaga oslobodile Trst, Goricu i Tržič.
- Nemačka Vrhovna komanda zatražila primirje, ali je vlada SSSR-a odbila da pregovara.
- Savezničke snage zauzele grad Torino (u Italiji).
2. maj — Po nalogu vlade V. Britanije, feldmaršal Harold Aleksandor uputio telegram vrhovnom komandantu JA Josipu Brozu Titu zahtevajući da jedinice JA napuste Trst i povuku se zapadno od pl. Čičarije.
- Kapitulirali ostaci nemačkih garnizona u Berlinu, Rostoku i Vernemindeu (u Nemačkoj).
- U severnoj Italiji prekinuta neprijateljstva između nemačkih i savezničkih snaga.
3. maj — Vrhovni komandant JA maršal Jugoslavije Josip Broz Tito pohvalio jedinice 4. armije i Jugoslovenske mornarice koje su posle jedanaestodnevnih ogorčenih borbi oslobodile Rijeku.
- Kod Vismara (u Nemačkoj) do. le u dodir jedinice 2. britanske armije i trupe 2. beloruskog fronta Crvene armije.
- ? maj — Savezničke snage zauzele gradove Berhtesgaden, Line i Salzburg (u Arstriji) i uhvatile vezu sa snagama koje su prodirale kroz severnu Italiju.
5. maj — U Beogradu otpočeli trodnevni pregovori između Povereništva narodne odbrane DFJ i načelnika Štaba Savezničke vrhovne komande u Italiji generala Frederika Morgana. Saveznička komanda je zahtevala da snage JA napuste Julijsku krajinu i da se povuku iza linije: desna obala r. Mirne — Prošek — Gorica («Morganova linija»). Pregovori nisu završeni.
- Kapitulirale sve nemačke snage u severnoj Nemačkoj, Holandiji, Danskoj i Slezvig-Holštajnu.
8. maj — Kapitulirale nemačke snage u zapadnoj Austriji i južnoj Bavarskoj.
7. maj — U Remsu (u Francuskoj) potpisan prethodni protokol o безусловnoj kapitulaciji svih nemačkih oružanih snaga. Protokolom je, pored ostalog, predviđeno da nemačka Vrhovna komanda odmah izda naređenja potčinjenim komandantima kopnenih, pomorskih i vazduhoplovnih snaga da 8. maja u 23.01 časa obustave operacije.
- Vlada DFJ postavila zahtev vladama SAD, V. Britanije i SSSR-a da se, na osnovu prava na samoopredeljenje, deo Koruške u Austriji, sa slovenačkim življem, priključi Jugoslaviji.
- U Bukureštu potpisan protokol o robnoj razmeni i kulturnoj konvenciji između vlade DFJ i vlade Rumunije.
- Po naređenju Generalštaba JA, 10. korpus JA (32. i 33. divizija) stavljen pod komandu 1. armije JA i upućen ka Zagrebu.
- Generalštab JA naredio 2. armiji JA da jačim snagama prodre desnom obalom r. Save, zauzme Brežiee i Krško i preseče odstupnicu nemačkih, ustaških i četničkih snaga ka Austriji.
- Generalštab JA naredio Stabu 3. armije da njegove jedinice što brže nadiru opštim pravcem Maribor — Dravograd — Celovec, zatvore jugoslovensko-austrijsku granicu i neprijatelju prošeku odstupne pravce ka Austriji.
- Naredbom Generalštaba JA Kozjanski NOP odred 4. operativne zone Slovenije uključen u sastav 3. brigade 1. divizije KNOJ-a

8. maj — U Berlinu potpisan akt o bezuslovnoj i konačnoj kapitulaciji nemačkih oružanih snaga. Time je završen rat u Evropi.
- U San Francisku (u SAD-u) održan prvi sastanak predstavnika vlada SSSR, SAD, Kine, V. Britanije i Francuske.
9. maj — Jedinice Crvene armije oslobodile Prag, glavni grad Čehoslovačke. Istog dana su kapitulirale sve nemačke snage u Češkoj.
10. vijaj — U Beogradu otpočeli ponovni dvodnevni razgovori između Povereništva narodne odbrane DFJ i vrhovnog komandanta savezničkih snaga u Italiji feldmaršala Harolda Aleksandera. Feldmaršal Aleksander je zalitevao bezuslovno povlačenje snaga JA iz Julijske krajine na liniju koju je označio general Morgan. Jednostrani zahtev Savezničke vrhovne komande u Italiji nisu prihvaćeni.
- Vrhovni komandant JA maršal Jugoslavije Josip Broz Tito pohvalio jedinice 3. armije JA koje su posle višednevnih upornih borbi slomile otpor nemačkih snaga i oslobodile Bjelovar, Koprivnicu, Križevce, Varaždin, Ptuj, Krapinu i druga mesta.
- Vrhovni komandant JA maršal Jugoslavije Josip Broz Tito pohvalio jedinice 1. i 2. armije koje su u neodoljivom naletu s juga i istoka slomile neprijateljsku odbranu i oslobodile Zagreb, glavni grad federalne Hrvatske.
- Vrhovni komandant JA maršal Jugoslavije Josip Broz Tito pohvalio jedinice 2. armije JA koje su u teškim borbama od 28. aprila do 8. maja 1945. slomile otpor jakih nemačkih snaga i oslobodile Bos. Novi, Kostajnicu, Dubicu, Sisak, Petrinju, Karlovac i niz drugih mesta.
- Savezničke snage se iskrcale u Norvešku.
11. maj — Kapitulirale nemačke snage u zapadnoj Francuskoj.
14. maj — Vrhovna komanda savezničkih snaga u Italiji obavestila Upravu baze JA u Boriju da obustavlja svako dalje snabdevanje Jugoslovenske armije.
15. maj — Vlade V. Britanije i SAD uputile vladi DFJ note sa zahtevom da se jugoslovenske trupe povuku iz oblasti koje se smatraju neophodnim za angloameričku vojsku tj. iza »Morganovo linije* (desna obala r. Mirne—Prošek—Gorica).
- Vrhovni komandant JA maršal Jugoslavije Josip Broz Tito pohvalio jedinice 3. armije JA za izvedenu operaciju u rejonu Slovenj-Gradec—Pliberk—Dravograd, kada je zarobljen velik broj nemačkih vojnika, ustaša i četnika s celokupnim naoružanjem.
- Kapitulacijom okupatorske i kvislinške grupe jačine oko 30.000 vojnika u rejonu Crna — Mežica, pobedonosno završena četvrtogodišnja oslobodilačka borba naroda Jugoslavije.

BOSNA I HERCEGOVINA

1. maj — Posle četvorodnevne opštre borbe protiv delova nemačke 373. legionarske divizije i ustaško-domobranskih jedinica 39. divizija 2. armije JA oslobodila Bos. Novi i Dvor na Uni i nastavila gonjenje neprijatelja prema Kostajnici.
2. maj — Jedinice 28. udarne divizije 2. armije JA, posle petodnevne borbe, odbacile prema Petrinji delove ustaške 8. i 7. brigade i oslobodile Bos. Kostajnicu.
- Maj p. — Po naređenju 2. armije JA rasformirani Banjalučki, Vlačički, Zmijanjski, Motajički i Tuzlanski NOP odred a njihovim sastavom popunjene jedinice 4, 11. i 53. udarne divizije JA.
8. maj — Kod s. Bradine, pri povratku iz srednje Bosne, jake četničke snage završile dvodnevno prebacivanje preko komunikacije Sarajevo — Konjic na prostoriju pl. Bjelačnica — s. Rakitnica — s. Umljani.
9. maj — U Sarajevu održan Prvi kongres USAOBiH-a.
- U kanjonu r. Ljute i r. Neretve jedinice 3. udarnog korpusa JA i jedna brigada KNOJ-a. uz sadejstvo avijacije, napale jaku četničku grupaciju. Posle jednodnevne borbe poginulo je preko 3000 četnika, dok se iz obruča kod zaseoka Obrnja oko 3000 četnika probilo na pl. Zelengoru

11. maj — Po naređenju Štaba 3. udarnog korpusa JA rasformirani Birčansko-kladanjski i Majevički NOP odred a njihovo ljudstvo ušlo u sastav 27. i 38. udarne divizije JA.
12. inoj — U rejonu r. Sutjeske i s. Zakmura jedinice 3. udarnog korpusa JA i 3. divizije KNOJ-a pristupile uništenju jake četničke grupe. (Četnici su uglavnom bili zarobljeni i uništeni, izuzev 300—400 četnika rasturenih na prostoriji od Zelengore do r. Prače, sa kojima su se nalazili Draža Mihailović i članovi četničke Vrhovne komande.)
- Na prostoriji s. Zepa — Han-Pijesak — s. Sokolovići delovi 37. udarne divizije JA i 38. udarne divizije 3. udarnog korpusa JA pristupili uništenju jake četničke grupe.

CRNA GORA

0. maj — Ministarstvo trgovine i snabdevanja federalne Crne Gore propisalo uredbu o maksimalnim cenama životnih namirnica na teritoriji Crne Gore.
9. maj — U Cetinju Sudsko veće vojne oblasti 2. udarnog korpusa JA izreklo presudu narodnim izdajnicima — suradnicima okupatora. Od 00 optuženih sud je njih 13 osudio na smrt, 25 na vremenske kazne zatvora, 12 na prisilni rad, dok je ostale oslobodio optužbe.
12. maj — Ministarstvo socijalne politike i narodnog zdravlja federalne Crne Gore donelo privremenu odluku o sprovođenju socijalnog osiguranja radnika i nameštenika.
14. maj — U Nikšiću otpočela dvodnevna skupština pravoslavnog sveštenstva Crne Gore i Boke. Skupština je izrazila spremnost za saradnju sa organima narodne vlasti.

HRVATSKA

- maj — Posle četvorodnevni borbi protiv nemačkih i ustaško-domobranskih jedinica 20. krajiška udarna brigada 39. divizije JA oslobodila Dvor na Uni.
- Jedinice 40. udarne divizije JA posle jednodnevne borbe odbacile delove nemačke 22. pešadijske divizije u pravcu Bjelovara i oslobodile s. Grubišno Polje.
- U Istri, 1. bataljon Kvarnerskog odreda mornaričke pešadije Jugoslovenske mornarice uništio manju nemačku kolonu i oslobodio Vodnjan. Poginulo je 35 nemačkih vojnika a zaplenjeno je 8 kamiona i motocikl. Poginuo je komandant 1. bataljona, a 1 borac je ranjen.
- Delovi 51. udarne divizije JA, u sadejstvu sa delovima 13. pešadijskog puka bugarske 11. pešadijske divizije, oslobodili s. Pitomaću (kod Virovitice).
2. maj — Jedinice 21. udarne divizije JA, posle jednodnevne borbe, odbacile nemačke i ustaško-domobranske snage prema Kutini i oslobodile Novsku, s. Popovac, s. Subocki Grad, s. Novi i Stari Grabovac, s. Paklenicu t s. Bujavicu (kod Nove Gradiške). Neprijatelj je pretrpeo gubitke od 10 mrtvih, 10 ranjenih i 2 zarobljena. Jedinice 21. udarne divizije JA su imale 5 ranjenih.
- Posle oštih uličnih borbi jedinice 51. udarne divizije JA odbacile delove nemačke 11. vazduhoplovno-poljske divizije prema Koprivnici i oslobodile s. Đurđevac (kod Bjelovara).
- Trinaesti pešadijski puk bugarske 11. pešadijske divizije zauzeo s. Ferdinandovac (kod Đurđevca).
- Na odseku s. Đuretina — s. Gajce (kod Virovitice) 30. pešadijski puk bugarske 8. pešadijske divizije otpočeo dvodnevno prebacivanje preko r. Drave da bi smenio jedinice 13. pešadijskog puka bugarske 11. pešadijske divizije, koji je s linije s. Heresnje — s. Ferdinandovac (kod Đurđevca) povučen u rezervu.
3. maj — Jedinice 4. armije JA, posle višednevnih teških borbi, oslobodile Rijeku. Snage nemačkog 97. armijskog korpusa probile su se ka Ilirskoj Bistrici uz velike gubitke.
- Dvadeseta srpska brigada 45. divizije JA prešla r. Unu i oslobodila Dubicu, odbacivši nemačke i ustaško-domobranske snage u pravcu Sunje.
- Brodska udarna brigada 28. udarne divizije JA posle jednodnevne žestoke borbe odbacila ustaško-domobranske i nemačke snage u pravcu Petrinje i Sunje i oslobodila Kostajnicu.

- U Pulu ušle jedinice Kvarnerskog odreda mornaričke pešadije Jugoslovenske mornarice, pošto se glavnina nemačke posade povukla na poluostrvo Muzil, zadržavši i deo grada.
 - Delovi 51. udarne divizije NOVJ, u sadejstvu sa 30. pešadijskim pukom bugarske 3. pešadijske divizije, oslobodili s. Molve (kod Đurđevca).
4. maj
- Zumberačka brigada i udarna brigada »Franjo Ogulinac Seljo« 34. udarne divizije JA, posle jednočasovne ali žestoke borbe, odbacile delov. ustaško-domobranske 13. pešadijske divizije prema Karlovcu i oslobodile s. Ozalj.
 - Jedinice 16. udarne i 17. udome divizije JA, posle dvodnevni oštrih borbi, odbacile delove nemačke 11. vazduhoplovno-poljske divizije prema Križevcima i oslobodile Bjelovar.
5. maj
- Jedinice 45. divizije 2. armije JA, posle jednodnevne borbe, oslobodile Sunju i produžile gonjenje nemačkih i ustaško-domobranskih snaga u pravcu Siska.
 - Jedinice 28. udarne divizije 2. armije JA. posle jednodnevne borbe, oslobodile Petrinju i produžile gonjenje nemačko i ustaško-domobranskih snaga prema Sisku i Zagrebu.
 - Jedinice 6. proletherske divizije »Nikola Tesla« i 1. proletherske udarne divizije JA. posle dvodnevni žestokih borbi, oslobodile Čazmu i produžile gonjenje nemačkih i ustaško-domobranskih snaga prema Zagrebu.
 - Delovi 51. udarne i 36. udarne divizije JA. posle dvodnevni oštrih borbi, oslobodili Koprivnicu i produžili gonjenje nemačkih snaga prema Ludbregu.
 - Posle jednodnevne borbe protiv nemačkih snaga 30. pešadijski puk bugarske 8. pešadijske divizije zauzeo s. Drnje, s. Botovo i s. Đelekovec (kod Koprivnice).
- Maj p.
- Po naređenju Štaba 10. korpusa JA formirana Komanda varaždinskog vojnog područja.
- 5/G. maj
- Jedinice 45. divizije 2. armije JA posle dvanaestočasovne borbe oslobodile Sisak i nastavile gonjenje ustaško-domobranskih i nemačkih jedinica u pravcu Zagreba.
6. maj
- Kvarnerski odred mornaričke pešadije Jugoslovenske mornarice napao nemačku posadu blokiranu u delu Pule i na poluostrvu Muzilu. U jednodnevnoj borbi neprijatelj je pretrpeo gubitke od oko 70 mrtvih, a Kvarnerski odred je imao 9 mrtvih i 50 ranjenih. Sutradan je nemački admiral prihvatio uslove kapitulacije, pa je razoružano 2200 nemačkih vojnika i oficira.
 - Jedinice 51. udarne i 36. udarne divizije JA posle jednodnevne borbe oslobodile Ludbreg i nastavile gonjenje delova nemačke 11. vazduhoplovno-poljske divizije u pravcu Varaždina.
 - Jedinice 17. udarne i 33. divizije JA posle jednodnevne žestoke borbe razbile 111. lovački puk nemačke 111. vazduhoplovno-poljske divizije i ustaške snage, oslobodile Križevce i odbacile neprijatelja prema Varažd. Toplicama. Uništena su 2 tenka, 4 kamiona i 3 minobacača, a zaplenjeno je: 2 topa, 4 minobacača, 6 p. mitraljeza i 150 pušaka.
 - Posle kratke ali oštre borbe protiv delova 1047. puka nemačke 237. pešadijske divizije 1. brigada 43. divizije JA oslobodila Pazin (u Istri). Gubici neprijatelja: 6 mrtvih, 15 ranjenih, 521 vojnik i 15 oficira zarobljenih. Brigada je imala 5 mrtvih i 25 ranjenih.
 - Kod Umaga (u Istri) delovi 4. dalmatinske udarne brigade 9. udarne divizije JA zarobili 206 nemačkih vojnika bez otpora.
7. maj
- Karlovačka operativna grupa divizija JA (3. udarna, 4. udarna, 10. udarna i 34. udarna divizija) posle sedmodnevni borbi odbacila nemačke i ustaško-domobranske snage u pravcu Jastrebarskog, Samobora i Kostanjevice i oslobodila Karlovac.
 - Stab 2. armije JA odredio pravce nastupanja potčlnjenih jedinica: 4. udarna divizija nastupa ka Brežicama, 10 udarna divizija ka Krškom, 23. udarna divizija ka Samoboru i 3. udarna divizija ka Metlici i Novom Mestu. s tim da ta mesta zauzmu i da nemačko-ustaškim jedinicama preseku odstupnicu prema Austriji.
 - Jedinice 36. udarne i 51. udarne divizije JA, posle jednodnevne borbe, oslobodile Varaždin i Varažd. Toplice i produžile gonjenje delova nemačke II. vazduhoplovno-poljske divizije prema Ptuju i Slov. Bistrici. Poginulo je oko 300 i zarobljeno 700 neprijateljskih vojnika. Zaplenjeno je 6 topova 6 minobacača, 38 automata, 800 pušaka, 60 konja. 6 kamiona i velike količine hrane i odeće.

- S. maj*
- Jedinice Unske operativne grupe divizija JA (28. udarna. 45. i 39. divizija 2. armije) posle trodnevnih borbi protiv nemačkih i ustaško-domobranskih snaga oslobodile Zagreb. U Zagrebu su istog dana ušle i druge jedinice JA, nastavljajući gonjenje razbijenog neprijatelja prema Krškom i Klanjcu
 - Jedinice 3. armije JA očistile od razbijenih nemačkih delova prostoriju zapadno i jugozapadno od Varaždina i prikupile se na liniji r. Drava — s. Vratno — s. Ladanje — s. Tužno — Ivanec radi gonjenja neprijateljskih snaga prema jugoslovensko-austrijskoj granici.
 - U rejonu s. Hum — Breznica (kod Zlatara) jedinice 16. udarne i 17. udarne divizije 3. armije JA napale nemačko-ustaške snage i odbacile ih prema Zlataru i Krapini.
 - Na putu Zagreb — s. Sesvete — Varaždin jedinice 1. proleterske udarne divizije JA. posle jednodnevne borbe protiv nemačkih i ustaško-domobranskih snaga, oslobodile Sv. Ivana Zelinu i s. Biškupec i prinudile neprijatelja na povlačenje prema D. Stubici. Zaplenjeno je više motornih vozila i raznog oružja, 30 minobacača. 1 radio-stanica i 2 magacina sa raznim materijalom.
- 9. maj*
- Goneći neprijateljske snage razbijene kod Karlovca i Zagreba, jedinice 2. armije JA izbile na liniju Zagreb — Samobor — Novo Mesto.
 - U rejonu s. Markuševac — s. Dubrava (kod Zagreba) 3. proleterska udarna (krajiška) brigada i italijanska brigada »Italija« 1. proleterske udarne divizije JA, razbile jaču nemačku 1 ustaško-domobransku kolonu, čiji su se delovi razbežali po okolnim šumama. Istog dana one su na putu s. Šestine — s. Gračani zarobile jedan domobranski bataljon.
 - Goneći nemačke snage od Križevaca, jedinice 40. udarne divizije 3. armije JA razbile jednu nemačku borbenu grupu i oslobodile Novi Marof.
 - Goneći nemačko-ustaške snage, jedinice 16. udarne i 17. udarne divizije 3. armije JA oslobodile Krapinu. Zarobljeno je oko 1000 nemačkih vojnika i oficira i ustaša sa oružjem i zaplenjeno oko 100 motornih vozila.
- 10. maj*
- U rejonu Sljemena i u s. Mikuliću (kod Zagreba) jedinice 1. proleterske udarne divizije JA razbile i primorale na predaju dve jake nemačko-ustaško-domobranske grupe.
 - U rejonu s. D. Bukovca (kod Zagreba) jedinice 6. proleterske divizije JA „Nikola Tesla« posle jednodnevne žestoke borbe razbile jaču nemačko-ustaško-domobransku grupu. Zaplenjeno je: 1 tenk, 2 haubice, 41 top, 8 minobacača, 21 mitraljez, 130 p. mitraljeza, 50 automata, 805 pušaka, 93 pištolja, 8 poljskih kuhinja, 84 kamiona, 14 radio-aparata, 6 radio-stanica, 100 kola s konjima i veće količine druge ratne opreme.
 - U rejonu s. Mikulić — s. Krvarić — s. Završje, u okolini Zagreba, jedinice 48. udarne divizije JA razoružale preko 300 nemačkih vojnika.
 - U rejonu s. Poljanica (kod Marije Bistrice), Klanjca, s. Razvor i s. Dekmanca (kod Smarja) jedinice 11. udarne divizije 1. armije JA razoružale jedinice nemačke 41. pešadijske divizije.
 - U rejonu s. Stara Vas — s. Kraljevec (kod Klanjca) jedinice 21. udarne divizije JA zarobile i razoružale 461 vojnika nemačke 181. pešadijske divizije.
- 11. maj*
- U Zagrebu, na inicijativu Akcionog odbora NOF-a za Zagreb, održan veličanstven miting povodom oslobođenja zemlje i svršetka rata u Evropi. Mitingu je prisustvovalo više desetina hiljada građana Zagreba i okolino.
- 12. maj*
- Na putu Zagreb — Krško — Zidani Most jedinice 2. armije JA završile zarobljavanje i razoružavanje nemačke 373. legionarske i 7. SS divizije Princ Eugen».
 - Po naređenju Štaba 2. armije JA formirana Artiljerijska brigada 4 udarne divizije JA.
- 13. maj*
- Po odluci Štaba Jugoslovenske mornarice rasformiran Kvarnerski odred mornaričke pešadije.
- 15. maj*
- Naređenjem Glavnog štaba JA za Hrvatsku rasformiran 4. korpus JA (7. udarna i 8. udarna divizija JA ušle u sastav 4. armije JA, a 34. udarna divizija JA i prištapske jedinice korpusa stavljene na raspolaganje Glavnom štabu JA za Hrvatsku).
 - Po naređenju Štaba 4. armije JA formirana Artiljerijska brigada 13. udarne divizije JA.

SLOVENIJA

2. maj
- Dve brigade 29. udarne divizije 4. armije JA, uz podršku tenkova i artiljerije, posle dvodnevnih borbi oslobodite Postojnu. Poginulo je oko 300 a zarobljeno oko 400 neprijateljskih vojnika i oficira. Jedinice 29. divizije su imale 26 mrtvih i 55 ranjenih.
 - Od mađarskih vojnika prebeglih iz nemačke vojske formiran Mađarski bataljon. jačine 147 ljudi, u sastavu 2. slovenačke udarne brigade Ljubo Šercer 14. udarne divizije JA.
 - Treća slovenačka udarna brigada Ivan Gradnik 31. divizije JA oslobodila Tr/ič. slomivši otpor nemačkih i italijanskih fašističkih snaga, a potom na r. Soči uspostavila vezu sa snagama 2. novozelandske divizije.
 - Glavni štab JA za Sloveniju izdao naredbu o podeli teritorije Slovenije i formiranju četiri vojna područja (potom formirana: Ljubljansko, Tršćansko, Celovško i Mariborsku vojno područje, s komandama mesta u većim mestima).
2. maj
- Jedinice 4. armije JA (9. udarna. 20. udarna i 30. divizija i delovi 26. udarne divizije) posle teških uličnih borbi, uz učešće naoružanog građanstva iz sastava partizanske komande mesta, oslobodile Trst
 - Sedma slovenačka udarna brigada »France Prešern« 31. divizije JA posle dvodnevnih uličnih borbi oslobodila Goricu.
 - Slab 4. operativne zone Slovenije naredio jedinicama 14. udarne divizije JA da usiljenim maršem izbiju na jugoslovensko-austrijsku granicu i zaposednu mostove na r. Dravi i sve prelaze preko granice, te onemogućivši nesmetan prolaz, pristupe razoružavanju i zarobljavanju nemačko-ustaških snaga koje se pred jedinicama JA povlače dolinom r. Savinje u pravcu Austrije. Diviziji je takođe naredeno da delom snaga zaposedne Beljak, Celovec i Velikovec (u Austriji).
3. maj
- Na pruzi Ljubljana - Postotna 13. hercegovačka udarna brigada 29. udarne divizije JA oslobodila Rakek i Unec, a slovenački domobranci se povukli ka Cerkljani i Logatecu.
 - U Bazovici (kod Trsta), po naređenju Štaba 4. armije JA, formiran Motorizovani odred (11. dalmatinska udarna brigada 20. udarne divizije JA. motorizovani divizion i četa tenkova) sa zadatkom da što pre izbije u Korušku i preseče odstupnicu neprijateljskim snagama koje su se preko Slovenije povlačile za Austriju.
 - Posle trodnevnih ogorčenih uličnih borbi jedinice 4. armije JA (delovi 20. i 29. udarne i 30. divizije JA) oslobodile Opčine (kod Trsta). Zarobile su oko 2.600 nemačkih vojnika i podoficira i 29 oficira a zaplenile veće količine oružja i municije.
 - U Dravogradu 2. slovenačka udarna brigada »Ljubo Šercer« 14. udarne divizije JA napala nemačku posadu, savladala nekoliko otpornih tačaka na desnoj obali i proterala nemačke snage preko r. Drave, te iz zarobljeničkog logora oslobodila 120 Rusa i 43 Engleza. Sutradan naveče, po naređenju Štaba divizije, ona je odustala od daljih napada i usiljenim maršem krenula preko Zelezne Kaple ka Velikovecu (u Austriji) da preseče odstupnicu nemačko-ustaškim snagama.
 - Jedinice 15. divizije JA okružile nemačko-domobranksku posadu u Kočevju i posle oštih uličnih borbi oslobodilo ovo mesto, iz koga se deo neprijateljskih snaga, uz podršku tenkova, probio u pravcu Ribnice. Istovremeno su jedinice 18. divizije JA u višerasovnoj borbi, razbile nemačko-domobrankske snage u blizini s. Gotenice i s. Grčarica, te ih gonile u pravcu Ribnice
 - Naredbom Štaba 7. korpusa JA Gradbena brigada preimenovana u Inženjersko brigadu 7. korpusa JA.
4. maj
- Jedinice 29. udarne divizije 4. armije JA odbacile nemačko-domobrankske snage ka Ljubljani i oslobodile Cerkljani i G. i D. Logatec.
5. maj
- U Ajdovščini, na svečanoj sednici Predsedništva Slovenačkog narodnooslobodilačkog veća, obrazovana vlada federalne Slovenije.
 - Jedinice 29. udarne divizije 1. armije JA, goneći nemačko-domobrankske snage ka Ljubljani, oslobodile Borovnicu i Vrhniku.
 - Povlačeći se iz Rijeke, jake snage nemačkog 97. armijskog korpusa prodrle u Ilirsku Bistricu.
 - U s. Zagorju (kod Trbovlja) 6. slovenačka udarna brigada »Slavko Slander« 4. operativne zone Slovenije okružila i posle jednodnevne borbe prinudila na prodaju nemačku posadu. Zarobljeno je 485 nemačkih vojnika i zaplenjena još veća količina naoružanja i opreme.

- LI s. Begunjama (kod Račovljloe) Kokrški NOP odrod 4. operativne zono Slovenije napao nemačku stražu na obezbeđenju zatvora i posle oštre borbe prinudio je na predaju, te iz logora oslobodio 650 političkih zatvorenika i talaca.
 - Jedinice Operativnog štaba za zapadnu Sloveniju na juriš zauzele Tarčento i Krmin (u Italiji). Nernačko-četničke snage su se povukle na zapad i predale savezničkim jedinicama.
 - Goneći razbijene nemačko-domobranske snage, koje su se iz Kočevja povlačile u pravcu Ljubljane, jedinice 15. i 18. divizije JA oslobodile Ribnicu i V. Lašče.
- 5/6. maj
- Trinaesta slovenačka udarna brigada »Mirko Bračić« 14. udarne divizije JA, posle viščasovne noćne borbe, odbacila nemačke snage u Mežicu i oslobodila s. Žerjav, a potom se usiljenim maršem uputi ka Celovcu.
6. maj
- Nastupajući ka Ljubljani, jedinice 15. divizije JA napale nemačko-domobranske snage i oslobodile s. Višnju GOTO i Grosuplje (u Austriji).
 - Kod s. Borovlja Koruški NOP odred 4. operativne zone Slovenije, posle viščasovne borbe, razbio delove nemačke 14. SS divizije i produžio nastupanje ka Celovcu.
7. maj
- Jedinice 15. i 18. divizije i 29. udarne divizije JA otpočele opšti napad i probile spoljnu odbranu Ljubljane. Nemačke i kvistlinške snage su 8. maja oko 23 časa napustile Ljubljano i povukle se u pravcu Kranja i Jesenica.
 - U rejonu Ilirske Bistrice jedinice 4. armije JA okružile i napale grupaciju nemačkog 97. armijskog korpusa koja se 5. aprila probila iz Rijeke. Posle pregovora sa Štabom 4. udarnog korpusa 4. armije JA, na zahtev vojnika, general Heslin, u svojstvu zastupnika ranjenog komandanta nemačkog 97. armijskog korpusa, potpisao je u s. Zagorju kapitulaciju.
6. maj
- U s. Kranjskoj Gori (kod Račovljice) 11. dalmatinska udarna brigada 26. udarne divizije JA posle dvočasovne borbe prinudila na predaju oko 550 nemačkih i domobranskih vojnika i oficira.
 - Prva slovenačka udarna brigada »Tone Tomšič« 14. udarne divizije JA posle viščasovne borbe razbila delove nemačke 14. SS divizije, zauzela s. Žitaru Vas i s. St Lipš i pod borbom produžila nastupanje ka Velikovecu (u Austriji).
9. maj
- Izbivši u Ptujsko polje, 51. udarna divizija 3. armije JA slomila slabiji otpor nemačkih i ustaških snaga, nastavila nastupanje i, u sadejstvu sa delovima bugarske 12. pešadijske divizije, oslobodila Ptuj.
 - Jedinice 10. udarne divizije 2. armije JA posle jednodnevne borbe protiv nemačkih, ustaških i četničkih snaga oslobodile Kostanjevicu, izbile na liniju s. Brege — s. Leskovec — s. Roka i prinudile neprijatelja na povlačenje prema Krskom i Sevnici.
 - Koruški NOP odred 4. operativne zone Slovenije zauzeo Celovec (u Austriji), a kasnije u grad ušli Motorizovani odred 4. armije TA i savezničke snage.
 - Jedinice 15. i 18. divizije i 29. udarne divizije JA u jutarnjim časovima ušle u Ljubljano, svečano dočekane od celokupnog stanovništva.
 - Druga slovenačka udarna brigada Ljubo Sercer« 14. udarne divizije JA posle kraće borbe odbacila nemačke snage i zauzela Velikovec (u Austriji).
10. maj
- Jedinice 51. udarne divizije 3. armije JA i Komande mesta Maribor, u sadejstvu sa delovima bugarske 3. i 12. pešadijske divizije, posle jednodnevno borbe protiv nemačkih i ustaških snaga, oslobodile Maribor, prinudivši neprijatelja na povlačenje prema Dravogradu i jugoslovensko-austrijskoj granici.
 - Jedinice 3. armije JA, goneći nemačke i ustaške snage, izbile na prostoriju s. Pragersko — Slov. Bistrica. Jedinice 40. udarne divizije JA su zarobile oko 750 nemačkih vojnika sa oružjem i drugom ratnom opremom.
 - Jedinice 16. udarne i 17. udarne divizije 3. armije JA izbile u rejon Rogatec — Rogaska Slatina — s. Desinić — s. Podčetrtek, zarobile preko 1000 neprijateljskih vojnika i zaplenile veliku količinu oružja.
 - Štab 3. armije JA naredio Štabu 12. udarne divizije i Štabu 12. vojvođanske udarne brigade 51. udarne divizije da pređu jugoslovensko-austrijsku granicu i zatvore je na liniji: s. Kozjak — St. Ilj — s. Svecina — s. Pesnica. Štabu 36. udarne divizije je naredeno da svoje jedinice postavi severno od Maribora, na prostoriji s. Košak. — s. Jaronina — s. Gradiška.
 - Na odseku Brežice — Zidani Most 4. i 10. udarna divizija 2. armije JA izbilo na desnu obalu r. Save.

- Iz Ajdovščine stigla u Ljublanu prva narodna vlada Slovenije. Svečani doček na Kongresnom trgu (sada: Trg revolucije) pretvorio se u snažnu manifestaciju najvišem predstavništvu slovenačko;; naroda.
 - Dvadeset deveta udarna divizija 4. armije JA oslobodila Kranj i Škofju Loku. te produžila gonjenje nemačkih i domobranskih snaga ka Jesenicama.
 - Naredbom Štaba 14. udarne divizije JA rasformiran Koruški NOP odred 4. operativne zone Slovenije, a od njegovog ljudstva formiran bataljon i uključen u 13. slovenačku udarnu brigadu »Mirko Bračić« 14. divizije JA.
 - U s. Radmirju 6. slovenačka udarna brigada »Slavko Slander« 4. operativne zone Slovenije razoružala nemačku motorizovanu kolonu, zatim se, po podne, zaplenjenim motornim vozilima prebacila u Celje, preuzela vlast i pristupila razoružavanju nemačko-ustaških snaga. Zaplenjeno je 40 topova, 200 motornih vozila i velika količina oružja i druge ratne opreme.
11. maj
- U blizini Rogaške Slatine jedinice 16. i 17. udarne divizije JA posle jednodnevne borbe slomile otpor jakih ustaških zaštitnica, a potom produžile pokret ka Slov. Konjicama i Slov. Bistrici.
 - Dvadeset deveta udarna divizija 4. armije JA posle višerasovne borbe oslobodila Radovljicu i Tržič i zaplenila nekoliko kompozicija sa 310 vagona naoružanja i opreme. Poginulo je oko 120 nemačkih vojnika. 18 belogardista i 30 četnika, a zarobljeno je 314 nemačkih vojnika i oficira.
 - U Jesenicama Motorizovani odred 4. armije JA zarobio oko 4.600 neprijateljskih vojnika i 237 oficira koji su se vozovima povlačili iz Ljubljane za Austriju.
12. maj
- Glavni štab JA za Sloveniju izdao naredbu da se u Gorici formira Štab za repatrijaciju sa zadatkom da prihvata ljudstvo koje se iz nemačkih logora vraćalo u domovinu.
 - Okružene ustaške snage u rejonu Krško — Podsreda. posle dvodnevni borbi protiv jedinica 21. udarne divizije 1. armije JA, probile se u pravcu Celja i Smarja pretrpevši gubitke od oko 480 mrtvih i 1270 zarobljenih. Jedinice JA su imale 00 mrtvih i 133 ranjena.
 - Između Zagreba i Zidanog Mosta jedinice 2. armije JA, posle dvodnevni borbi, završile zarobljavanje i razoružavanje ostataka nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen« i nemačke 373. legionarske divizije.
 - Da bi se sprečavao prelaz glavnine ustaških snaga preko jugoslovensko-austrijske granice, Štab 3. armije JA naredio 17. udarnoj diviziji: da iz rejonu Slov. Bistrice krene prema Dravogradu i zatvori odstupni pravac Celje — Dravograd; 51. udarnoj diviziji: da se iz Maribora železnicom prebaci u Dravograd i na granici pojača 6. udarnu brigadu 36. udarne divizije; 40. udarnoj diviziji: da se iz rejonu Slov. Bistrice prebaci u Maribor; 12. udarnoj diviziji: da produži pokret preko jugoslovensko-austrijske granice i razmesti se u rejonu Glajhšteten (u Austriji); 30. udarnoj diviziji: da se dve njene brigade razmeste u rejonu Lipnice (u Austriji).
 - U blizini s. Mislinje i St. Ija (kod Dravograda) jedinice 17. udarne divizije 3 armije JA u višerasovnoj borbi razbile nemačke snage, nanevši im gubitke od 65 mrtvih i preko 250 ranjenih.
14. maj
- Delovi 3. armije JA, 14 udarne divizije JA i 4. operativne zone Slovenije posle dvodnevni borbi oslobodili Slovenj-Gradoc i Guštanj i u rejonu Celja, Šoštanj. Slovenj-Gradeca i Dravograda primorali nemačku i ustaško-četničku grupaciju (oko 30.000 vojnika, podoficira i oficira) da položi oružje. Zaplenjeno je preko 300 motornih vozila, 1300 automatskih ometa, oko 4500 pušaka. 36 radio-stanica i velika količina druge ratne opreme.
15. maj
- Na prostoriji Podsreda — s. Sv. Petar — Pilštanj jedinice 21. i 48. udarne divizije 1. armije JA. posle trodnevnog čišćenja, zarobile razbijene ostatke neprijateljskih jedinica i zaplenile veliku količinu oružja, motornih vozila i drugog ratnog materijala.

SRBIJA

4. maj
- U Novom Sadu održana Prva okružna konferencija JNOF. Izabran je Okružni odbor za novosadski okrug.
7. maj
- U rejonu Vojindola (na padinama Suve pl), čisteći teren, delovi 4. kosovsko-melohijske udarne brigade 52. divizije JA uništili grupu od 6 balista Sutradan su zarobili načelnika štaba četničke Kolašinske brigade i još jednog četnika.
8. maj
- U Beogradu je počela rad VI pokrajinska konferencija KPJ za Srbiju koja je odlukom CK KPJ pretvorena u Prvi (osnivački kongres) KP Srbije. Izabran je CK KP Srbije.